

Chi bộ bến phà X lãnh đạo đơn vị bảo đảm cho xe qua lại an toàn và liên tục

Võ Đình Chi

Bến phà X nằm trên đường chiến lược quan trọng nối liền hậu phương lớn với tiền tuyến lớn. Xe qua lại hàng ngày rất nhiều. Giặc Mỹ đã dùng máy bay và tàu chiến đánh phá bến này rất dữ dội, hiện nay mức độ ác liệt hơn cả mấy ngày trước. Từ lúc có chiến tranh phá hoại đến nay, bến X đã bị đánh hàng trăm trận, binh quân mỗi người trong đơn vị phải chịu đựng 48 quả bom, đạn đại bác hoặc tên lửa của địch. Ngoài ra, bến X còn gặp nhiều khó khăn về điều kiện tự nhiên, như bến rộng, sông sâu, nước chảy xiết và xoáy, lại trống trải,...

Nhưng các đồng chí ở bến phà X đã bảo đảm cho xe ra vào được an toàn và liên tục trong mọi tình huống, rút ngắn thời gian qua sông của từng chuyến phà, tiết kiệm cho Nhà nước trên 84 nghìn đồng xăng dầu và nguyên vật liệu, không ngừng cải thiện đời sống tinh thần và vật chất của cán bộ, công nhân,... Chi bộ bến phà X đã bước đầu rút ra một số kinh nghiệm thiết thực

1 - Xuất phát từ tình hình thực tế của đơn vị và yêu cầu của việc thực hiện nhiệm vụ chính trị, công tác chính trị tư tưởng của chi bộ đã chủ động đi trước một bước.

Nhiệm vụ của chi bộ bến phà X là: trong bất kỳ tình huống nào, cũng phải bảo đảm giao thông thông suốt. Trận địa chiến đấu hàng ngày của đơn vị là bến phà. Một trong những mục tiêu đánh phá của địch cũng là bến phà. Do đó, việc giành quyền làm chủ sông bến ở đây là một cuộc chiến đấu liên tục và gian khổ, có khi phải hy sinh cả tính mạng.

Nhiệm vụ nặng nề và khó khăn như vậy, song đội ngũ của đơn vị còn xộc xệch, cán bộ, công nhân và chiến sĩ chưa thật sự ổn định về tổ chức và tư tưởng. Đơn vị phục vụ bến X vốn là một đơn vị của Ty giao

thông, sau này được bổ sung thêm nhiều chiến sĩ nghĩa vụ và chuyển thành một đơn vị công binh địa phương do tỉnh đội lãnh đạo. Đến cuối 1967, do yêu cầu của tình hình mới, đơn vị này lại chuyển sang cho ngành giao thông vận tải quản lý. Mỗi lần có sự thay đổi như vậy, tư tưởng của anh chị em, kể cả cán bộ lãnh đạo, đã có những diễn biến phức tạp, ảnh hưởng đến việc hoàn thành công tác trước mắt. Trong đơn vị việc thực hiện chế độ hưởng thụ không thống nhất, người thì hưởng theo chế độ cung cấp, người thì hưởng theo chế độ tiền lương. Do đó, sự lãnh đạo của chi bộ càng gặp nhiều khó khăn.

Song, nhờ nắm chắc được tình hình thực tế và lường trước được công việc, trong công tác chính trị tư tưởng của mình, chi bộ bên phà X đã kịp thời chủ động và tập trung giải quyết những khâu có ý nghĩa quyết định để động viên mọi người hăng hái hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao.

Ví dụ, trong thời kỳ xây dựng đơn vị công binh địa phương hồi cuối năm 1965, điểm nổi bật trong anh chị em là lo lắng về tiền đồ, thiếu yên tâm công tác. Số công nhân cũ thì băn khoăn về chế độ đãi ngộ, lo sinh hoạt theo quân đội sẽ khắt trương, không thoải mái, không được nghỉ phép năm.... Còn các chiến sĩ nghĩa vụ trẻ tuổi thì muốn đi chiến đấu nơi xa, muốn làm chiến sĩ các binh chủng khác, chứ không muốn làm "lính chèo phà".... Từ những vướng mắc trên, giữa cán bộ và chiến sĩ giữa công nhân cũ và lớp thanh niên mới, thường có những va chạm, gây nên những hiện tượng không tốt trong công tác như: đả phà, ca-nô va quệt vào nhau, làm chậm trễ thời gian qua sông, có đêm ứ đọng hàng trăm xe trên hai đầu bến, sinh hoạt trong doanh trại thì rời rạc, chênh mảng.

Hoặc trong thời kỳ chuyển từ đơn vị công binh thành một đơn vị do ngành giao thông quản lý hồi cuối năm 1967, tư tưởng lo lắng về tiền đồ, đãi ngộ đã phát triển trong cán bộ và chiến sĩ.

Trong những lúc có sự biến chuyển lớn như vậy chi bộ đã coi công tác chính trị, tư tưởng là nhiệm vụ đột xuất của toàn đơn vị.

Mặc dù có những diễn biến phức tạp như vậy chi ủy bên X. vẫn tin rằng nếu phát động tư tưởng cán bộ, chiến sĩ và công nhân được tốt, thì không có khó khăn nào không giải quyết được. Vì anh em cán bộ đã được rèn luyện lâu năm trong quân đội, công nhân và chiến sĩ hầu hết xuất thân từ thành phần cơ bản.

Cuối năm 1965, chi ủy đã mở đợt học tập về tình hình và nhiệm vụ, giúp anh chị em quán triệt tinh thần quyết chiến, quyết thắng giặc Mỹ xâm lược trong các nghị quyết của các hội nghị Trung ương Đảng lần thứ 11 và lần thứ 12. Việc tổ chức học tập được tiến hành sâu rộng từ trong chi bộ đảng ra ngoài quần chúng. Chi ủy đã phân loại đảng viên và quần chúng, dùng đảng viên và quần chúng tích cực làm nòng cốt cho việc phát động chung trong toàn chi bộ và đơn vị. Đối tượng phát động tư tưởng trước tiên là đảng viên, đoàn viên và những quần chúng chậm tiến, vì phát động được hai lực lượng này thì toàn đơn vị sẽ có chuyển biến nhanh chóng.

Kết hợp kêu gọi chung với đi sâu phát động từng người, chi bộ đã động viên được toàn thể đơn vị sôi nổi tham gia học tập. Trong học tập, các đồng chí ở đây đã coi trọng việc nêu lại những truyền thống đấu tranh anh dũng của những chiến sĩ Xô viết Nghệ - Tĩnh năm xưa và gương hy sinh oanh liệt của thế hệ thanh niên ngày nay ở cả hai miền Nam - Bắc. Kết thúc đợt học tập là những buổi tố cáo tội ác dã man của giặc Mỹ đối với nhân dân ta, nhất là đối với đơn vị và nhân dân chung quanh khu vực bến phà.

Trên cơ sở xác định được vị trí chiến đấu của đơn vị, lấy được lòng căm thù địch sâu sắc chi ủy giúp anh chị em thấy rõ nhiệm vụ cụ thể của từng bộ phận, từng người, xây dựng tư tưởng phục vụ cách mạng không

điều kiện, làm việc ở đâu và làm công tác gì cũng đều là làm công tác cách mạng cả. Đồng thời, giao cho chuyên môn căn cứ vào chính sách của Đảng và Nhà nước và điều kiện cụ thể của mình mà giải quyết những yêu cầu hợp tình hợp lý của anh chị em, giúp họ vượt qua những khó khăn trong công tác và đời sống.

Do thấy rõ ý nghĩa chính trị của việc làm, là được phát động tư tưởng đầy đủ mọi người hăng say lao vào công việc không nề gian khổ, hy sinh. Trong công tác và chiến đấu nhiều đồng chí đã tỏ ra dũng cảm phi thường, đảng viên, đoàn viên luôn luôn có mặt ở những nơi nguy hiểm. Có lúc phà bị bom, đồng chí đảng viên tiểu đội trưởng bị hất ra xa, vẫn gắng sức hơi vào tiếp tục chỉ huy công việc. Hoặc trong khi máy bay đang bắn phá, đồng chí chi ủy viên đại đội phó cùng một tiểu đội đã bơi thuyền lao ra cứu phà bị trôi, trên đường đi bị bom nổ chậm làm hỏng thuyền, nhưng các đồng chí vẫn dũng cảm lao ra cứu được phà đưa về chỗ cất giấu an toàn. Hoặc một đồng chí nữ đảng viên làm việc ở trạm điều độ xe qua bến, có đêm bị máy bay đánh phá hai trận liền, mặc dù bị sức ép làm choáng váng nặng, nhưng vừa dứt tiếng bom, đã bình tĩnh kiểm tra nơi bị oanh tạc, góp phần vào việc cứu chữa người bị thương. Ngay cả một số thanh niên bị coi là chậm tiến, sau một thời gian cố gắng rèn luyện trong chiến đấu, đã được đơn vị cử đi học lớp sĩ quan quân đội.

Trong đợt thay đổi tổ chức lần thứ hai vào cuối năm 1967, tâm tư chung của anh chị em là không muốn rời quân đội. Do thấy trước sự diễn biến tư tưởng của anh chị em, chi bộ đã lãnh đạo chặt chẽ đợt chỉnh huấn mới trong đơn vị. Tâm trạng chung là lý thì thông, nhưng tình không rút. Chi bộ giúp nhau thấy rõ đây chẳng qua chỉ là một sự thay đổi về tổ chức, còn vị trí chiến đấu và nhiệm vụ chính trị cụ thể của đơn vị không hề thay đổi. Sự thay đổi về tổ chức là nhằm đáp ứng những yêu cầu của tình hình mới, bảo đảm sự lãnh đạo tập trung và thống nhất của Đảng nhằm phát

huy hơn nữa hiệu quả của công tác giao thông vận tải trong tình hình mới. Mỗi người phải xây dựng được tình cảm rộng lớn hơn, không những có tình cảm sâu sắc với quân đội, mà còn phải có tình cảm giai cấp, tình cảm Bắc - Nam. Công tác chính trị, tư tưởng của chi bộ lúc này xoay quanh chủ đề "không có gì quý hơn độc lập tự do" và giúp anh chị em thấy được những thành tích cụ thể to lớn trong ba năm qua, làm đà cho bước tiến mới. Xây dựng tư tưởng làm chủ sông bến trong anh chị em, mọi người đã coi phà là trận địa, chèo là vũ khí, quyết tâm giữ vững mạch máu giao thông trong mọi tình huống.

2 - Ra sức cải tiến quản lý, cải tiến kỹ thuật và bố trí hợp lý lao động, nhằm đưa xe qua sông nhanh và an toàn, giảm bớt cường độ lao động của công nhân, tiết kiệm nguyên vật liệu cho Nhà nước.

Đây là một trong những khâu công tác rất quan trọng của đơn vị, đồng thời cũng là mục tiêu thi đua của từng người, từng bộ phận.

Cải tiến kỹ thuật là công việc phức tạp và khó khăn, do đó chi bộ đã quyết định phải phát huy trí tuệ tập thể của quần chúng và cán bộ, lãnh đạo phải thường xuyên đi sát sông bến để chỉ đạo một cách cụ thể. Việc phát huy dân chủ đã được thực hiện từ trong chi bộ ra ngoài quần chúng. Sinh hoạt chi bộ hằng tháng đã dành tới hai phần ba thời gian để bàn những vấn đề có liên quan đến cải tiến kỹ thuật như tập trung lãnh đạo giải quyết những khâu nào, phân công từng đồng chí chi ủy viên phụ trách từng khâu công tác, thành lập tổ kỹ thuật... Sinh hoạt tổ đảng hàng tuần cũng dành phần lớn thời gian để bàn việc thực hiện nghị quyết của chi bộ như phân công đảng viên phụ trách từng việc trong từng ca kíp, kèm cặp giúp đỡ quần chúng...

Chi bộ đặc biệt xây dựng tổ kỹ thuật, cử đồng chí chi ủy viên đại đội trưởng và các đồng chí trong đội trưởng phụ trách tổ này. Tổ kỹ thuật gồm một số đảng viên có trình độ kỹ thuật, một số công nhân kỹ thuật cũ

và một số thanh niên tích cực. Tổ được chỉ ủy trực tiếp chỉ đạo. Trong quá trình công tác, tổ đã thật sự trở thành người tham mưu cho chi bộ về mặt này. Dựa vào ý kiến của quần chúng và những suy nghĩ tập thể của mình, tổ kỹ thuật đã nghiên cứu và đóng góp nhiều sáng kiến cải tiến kỹ thuật bỏ ích, từ việc đơn giản như làm đèn hiệu ở hai đầu bến đến những việc phức tạp như quay trở ca-nô. Dựa vào ý kiến của tổ kỹ thuật, chi bộ đã bàn và quyết định phương án thực hiện việc quay trở ca-nô. Trong quá trình thực hiện, gặp một số khó khăn, có ý kiến bàn lùi. Trước tình hình đó được sự động viên và chỉ đạo của chi ủy tổ kỹ thuật đã tổ chức tranh luận rộng rãi trong thanh niên và công nhân cũ, đồng thời hướng dẫn thảo diễn kỹ thuật trong từng tiểu đội. Kết quả là, sau một thời gian ngắn phấn đấu gian khổ, phương án trên đã được thực hiện thành công tốt đẹp: thời gian qua sông của mỗi chuyến phà hiện nay rút ngắn chưa bằng một phần ba thời gian trước kia, giảm mức tiêu thụ xăng mỗi chuyến phà từ 1,3 lít xuống 0,7 lít, rút số người làm mỗi ca từ 11 xuống bảy người, mỗi tiểu đội mỗi đêm dùng sáu cây sào nay chỉ cần dùng hai cây, một năm tiết kiệm được 240 công đi mua sào...

Chi bộ đặc biệt chú trọng việc giáo dục và bồi dưỡng đoàn viên thanh niên lao động về giác ngộ chính trị tư tưởng và kỹ thuật. Làm được như vậy, không những anh chị em có thể làm nòng cốt trong phong trào quần chúng, nhất là trong việc cải tiến kỹ thuật, mà còn tạo cơ sở cho việc đoàn kết thật sự giữa số công nhân kỹ thuật cũ và lớp thanh niên mới. Chi bộ đã tổ chức những đợt tranh luận sôi nổi trong thanh niên để họ có thể hiến kế trong việc cải tiến kỹ thuật. Do có sự hướng dẫn và chỉ đạo cụ thể, họ đã tranh luận với nhau trong hội trường, nơi làm việc và trên đường đi làm. Từ những ý kiến của anh chị em, chi bộ đã phát động phong trào tận dụng phế liệu phế phẩm, dành một thời gian đi thu nhặt những vật liệu cũ nát rơi vãi trên sông bến. Họ là những người đề xuất ý kiến, đồng thời lại là những người hăng hái bắt tay vào làm. Kết quả là

anh chị em đã mò dưới đáy sông được 600 mét xích, 300 mét cáp, thu nhặt nguyên liệu hư hỏng làm được 16 cái neo, 70 cái phao bằng tôn,... trị giá trên 84 nghìn đồng. Ngoài việc trên, chi bộ đã chú trọng việc bồi dưỡng kỹ thuật cho đoàn viên thanh niên. Khoảng 80% thanh niên trong đơn vị đã có trình độ văn hóa phổ thông cấp hai và cấp ba, nên họ tiếp thụ kỹ thuật rất nhanh chóng. Bằng hình thức học tập trung và kèm cặp tại chỗ, chỉ trong một thời gian ngắn, đơn vị đã đào tạo 35 đoàn viên trở thành công nhân kỹ thuật; đoàn viên đã chiếm 88% số người lái ca-nô của đơn vị. Được giác ngộ về chính trị, lại được bồi dưỡng về kỹ thuật, nhiều đảng viên, đoàn viên đã bình tĩnh lái ca-nô đưa phà vào bến trong lúc máy bay địch đang oanh tạc, hoặc dừng cảm chèo thuyền, lái ca nô đưa phà qua những nơi còn có bom nổ chậm để dò đường, bảo đảm cho xe qua lại an toàn.

Tóm lại, do cán bộ lãnh đạo thường xuyên đi sâu xuống hiện trường, luôn luôn có mặt trên sông bến, lại biết phát huy trí tuệ tập thể của đảng viên và quần chúng, đặc biệt là coi trọng việc chỉ đạo tổ kỹ thuật, đoàn thanh niên lao động và tổ chức các phong trào thi đua trong từng thời gian, nên chi bộ bến phà X đã hướng mọi sự hoạt động của đơn vị thực hiện tốt nhiệm vụ đưa xe qua sông nhanh và an toàn, tiết kiệm nguyên liệu, vật liệu cho Nhà nước.

3 - Quan tâm đến đời đời sống quần chúng trong hoàn cảnh địch đánh phá ác liệt

Xuất phát từ tình hình nơi đây địch đánh phá ác liệt, anh chị em lại làm việc nặng nhọc và hết sức căng thẳng, chi bộ bến phà X đã hết sức coi trọng việc bảo vệ tính mạng và sức khỏe của quần chúng trong đơn vị. Vì chi bộ nhận thức rằng, có làm được như vậy một động viên được khí thế phấn đấu của anh chị em, và đó mới là thật sự quán triệt quan điểm quần chúng của Đảng.

Tuy làm việc, học tập hết sức khẩn trương, chi bộ đã phát động quan chúng bàn bạc và thực hiện khẩu hiệu "thà đổ mồ hôi còn hơn là đổ máu", động viên anh chị em tranh thủ đào hầm hào một cách khẩn trương. Sau một thời gian ngắn, đơn vị đã đào được một mạng lưới hầm hào kiên cố, dày đặc suốt từ nơi ăn, ở đến nơi làm việc: 8km đường hào đi lại, 52 hầm tránh bom và tránh pháo từ biển bắn vào; ngoài ra, còn làm rất nhiều hầm một người kể cả hầm tránh bom bị ngay trên ca-nô, tại nơi làm việc, luôn luôn có đầy đủ cáng tải thương và bông băng. Tất cả mọi người trong đơn vị đều được huấn luyện về công tác cứu thương, có thể tự băng bó, cấp cứu trong khi bị thương. Những việc trên đã giúp anh chị em luôn yên tâm làm việc.

Mặc dù trong hoàn cảnh chiến tranh ác liệt chi bộ rất quan tâm đến việc tổ chức và xây dựng cơ sở vật chất cho nhà ăn tập thể. Các đồng chí ở đây cho rằng một mặt quan trọng trong phát huy dân chủ đối với quần chúng là dân chủ về mặt kinh tế, vì đây là quyền lợi của quần chúng, quần chúng sẽ tự kiểm tra về chất lượng ăn uống, về thực hiện các chế độ tài chính, cung cấp và tiêu dùng,... trong nhà ăn. Chi ủy đã trực tiếp chỉ đạo công tác xây dựng nhà ăn. Mạng lưới tổ kinh tế, tổ vệ sinh, tổ chăn nuôi, tổ sản xuất được thành lập và hoạt động sôi nổi, trong ba năm qua, đơn vị đã sản xuất tự túc được 1700kg khoai, rau 5.180kg thịt lợn, bò, gà. Mức ăn được cải thiện rõ rệt, bữa ăn hằng ngày thường có ba món, bảo đảm vệ sinh, ngon lành, cung cấp đủ số nhiệt lượng cần thiết cho cơ thể. Sức khỏe của cán bộ, công nhân được bảo đảm, thường xuyên có 99% số người trong đơn vị đi làm việc. Nhà ăn của đơn vị được công nhận là một bếp "năm tốt". Ngoài ra, đơn vị còn tiết kiệm được gần 400kg gạo trong tiêu chuẩn để giúp đỡ những gia đình nhân dân bị nạn ở địa phương.

Công tác văn hóa, văn nghệ, thể dục thể thao ở đây cũng đã hoạt động có nền nếp. Đơn vị đã tổ chức một lớp học văn hóa, 12 đồng chí có

trình độ lớp một, lớp hai, nay đã học xong chương trình phổ thông cấp một. Ngoài ra, những hoạt động văn nghệ, bích báo vẫn tổ chức được đều đặn, có tác dụng hỗ trợ đắc lực cho công tác chính trị tư tưởng.

Chính nhờ quan tâm sâu sắc đến tính mạng, đến đời sống vật chất và tinh thần của quần chúng như vậy, nên mặc dù trong hoàn cảnh chiến đấu ác liệt, quần chúng vẫn lạc quan, hăng say lao vào công tác, hoàn thành tốt nhiệm vụ nối liền mạch máu giao thông trong bất cứ tình huống khó khăn nào.

Tính đến nay, tập thể và cá nhân đơn vị đã được tặng bốn huân chương, được Bộ và Quân khu tặng 120 bằng khen và 200 giấy khen. Đơn vị đã xây dựng được một anh hùng, ba chiến sĩ quyết thắng và 10 chiến sĩ thi đua.

Chi bộ bên phà X đã trưởng thành trong cuộc chiến đấu gian khổ nói trên, đã tỏ ra vững vàng và chủ động trong mọi tình huống. Ba năm quan chi bộ đã kết nạp được 31 đảng viên mới, trong đó 78% là đoàn viên thanh niên. Chi bộ đã từ loại trung bình trở thành chi bộ "bốn tốt" trong hai năm 1966-1967. Đơn vị đã đạt danh hiệu "đơn vị quyết thắng".

Tuy đạt được những kết quả lớn như vậy song chi bộ bên phà X vẫn luôn luôn đề phòng và phê phán những biểu hiện tư tưởng lệch lạc như tỏ ra mệt mỏi ngại hy sinh, đòi hỏi hưởng thụ, suy tính tiền đồ cá nhân,... để tiếp tục phát huy thành tích, luôn luôn vươn lên để đáp ứng được yêu cầu mới, đối phó với mọi tình thế.